

ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี
Knowledge and Understanding in the Philosophy of Sufficiency Economy of Elder in
Sam Phraya, Cha-Am, Phetchaburi

ธีระวัฒน์ จันทิก และสุคนธา รักถึง *

สาขาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

บทคัดย่อ

ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสัมภาษณ์เชิงเตีรวรรวมถึงการสังเกต มีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยคือ 1.) ศึกษาการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี 2.) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี 3.) เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาในการดำรงชีวิตจากผู้สูงอายุ ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ ชาวบ้านผู้สูงอายุ เกษตรกรผู้สูงอายุ จำนวนทั้งสิ้น 12 คน ใช้วิธีการสำรวจภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์และการสังเกต ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในส่วนที่เกี่ยวข้องและศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี มีการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยชาวบ้านผู้สูงอายุมีการเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ห้วยทรายในพระราชดำริเพื่อมาใช้ในการประกอบอาชีพ ได้แก่ การทำเกษตรเชิงเดี่ยว และการทำเกษตรเชิงผสมผสาน ดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ การทำเกษตรกรรม เป็นต้น การทำเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นแนวคิดที่ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรีนั้นรู้จักเป็นอย่างดีและพร้อมที่จะทำตามให้การดำรงชีวิตนั้นสุขสบาย ไร้หนี้สิน และพอประมาณในเรื่องการกินการใช้ ดังนั้นผู้สูงอายุในตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรีมีความรู้ความเข้าใจอย่างยั้งในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ผู้สูงอายุ

Abstract

Knowledge and Understanding in the Philosophy of Sufficiency Economy of Elder in Sam Phraya, Cha-Am, Phetchaburi. It was the qualitative research. By the way, the interview was in-depth interview, single interview and observation. The purpose of research was 1) study about lifestyle of elder foe follow Sufficiency Economy in Sam Phraya, Cha-Am, Phetchaburi. 2) study about Knowledge and Understanding in the Philosophy of Sufficiency Economy of Elder in Sam Phraya, Cha-Am, Phetchaburi. 3) study about the way for applied in Sufficiency Economy from elder. The main informant groups that used in this research were Elderly villagers and Elderly farmers amount 17 persons. Methods that was used is a field survey by asking and observation. Selection the main informant groups was chosen by considering that who are relate with this research and studied other information from books, document, concept and researches that related with the Sufficiency Economy. The result found the elder in Sam Phraya, Cha-Am, Phetchaburi. had lifestyle and occupation follow Sufficiency Economy. By Elderly villagers studied from Huai Sai Royal Development Study Center for occupation such as Monoculture and Integrated Farming System. The way of life foe follow Sufficiency Economy of His Majesty King

Bhumibol Adulyadej such as Animal husbandry, agriculture etc. the Sufficiency Economy is concept for elder in Sam Phraya cha-am phetchaburi. They know very well and ready to do for good life without debt and enough about food and facilities. So the elder in Samphraya Cha-Am Phetchaburi had Knowledge and Understanding in the Sufficiency Economy.

Keywords : Knowledge and Understanding, the Sufficiency Economy

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน rakthueng_s@su.ac.th

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโลกทำให้สัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นตามท้องที่การสหประชาชาติได้ประเมินสถานการณ์ว่าปี พ.ศ.2544 – 2643 เป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรผู้สูงอายุเหล่านี้จะมีฐานะยากจน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ,2545)ในสังคมไทยมีจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นคาดว่าปี2568ร้อยละ20.0ส่งผลให้ประชากรของประเทศไทยเข้าสู่ยุค “ภาวะประชากรผู้สูงอายุ” ผลกระทบเกิดขึ้นได้จำกัดขอบเขตอยู่เพียงผลกระทบด้านประชากรเท่านั้นแต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้เป็นเสมือนปฏิกริยาลูกโซ่ที่ส่งผลกระทบต่อไปยังระบบอื่น ได้แก่ ผลกระทบด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพกาย ดังนั้นการพัฒนาพึ่งตนเองของผู้สูงอายุจึงมีความจำเป็นอย่างมากเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถพึ่งพาตนเองได้ รัฐบาลเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ ได้กำหนดแผนและนโยบายต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมสำหรับส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ เกิดปัญญาผู้สูงอายุไทย ปี พ.ศ.2542(สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ,2547)

นอกจากนี้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ยังขาดสมดุล การพัฒนาดังกล่าวจึงยังไม่สอดคล้องเป็นไปตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเท่าที่ควร เศรษฐกิจของประเทศยังพึ่งพามากเกินไปและไม่เข้มแข็งพอที่จะมีภูมิคุ้มกันต่อภาวะความผันผวนจากกระแสโลกาภิวัตน์ยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และผลประโยชน์จากการพัฒนา ภูมิคุ้มกันของสังคมไทยลดลงจากกระแสบริโภคนิยม เกิดความย่อหย่อนทางศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม การให้คุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นคนที่เสื่อมถอยลงตลอด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังคงได้รับผลกระทบจากปัญหาขาดสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์กับการอนุรักษ์ฟื้นฟู ซึ่งนับเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 จึงยังคงอัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติ ควบคู่กับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวม ที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศที่สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืนในที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549)

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ และประพฤติปฏิบัติ เพื่อที่จะให้บรรลุผลสำเร็จในระยะเวลานานนั้น มีใช้เรื่องที่จะเป็นไปได้ต่างๆ ต้องให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับประชาชนทุกระดับ โดยอาศัยความร่วมมือจากส่วนราชการและทุกภาคส่วนของประเทศ และการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น มีแนวทางในการดำเนินชีวิตดังนี้ คือ ประหยัด อดออม ค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีวิตอย่างจริงจัง ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังที่มีกระแสพระราชดำรัสว่า “ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นสำคัญ” (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2542 : 16)

จากข้อมูลดังกล่าวมาไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายที่จะลดปัญหาต่าง ๆ ให้น้อยลง แต่คนไทยโชคดีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมอบเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นแนวทางแก้ปัญหา โดยมีพระราชดำริเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภมาก อาจจะมีของหุงหากก็ได้ แต่ต้องไม่เบียดเบียนคนอื่นพูดจาก็พอเพียงพอประมาณตามอัตภาพ (อภิชาติ พันธเสนและคณะ, 2550) องค์การบริหารส่วนตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีลักษณะเป็นชุมชนชนบท มีประชากรทั้งหมด 5,166 คน มี

จำนวนประชากรผู้สูงอายุ 579คน จำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มทุกปีทำให้เกิดสภาพปัญหาสุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิตใจและทางเศรษฐกิจ(องค์การบริหารส่วนตำบลสามพระยา, 2555)

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการทำวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เพื่อมุ่งหมายให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากผู้สูงอายุ รวมถึงเพื่อทราบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ เพราะสังคมไทยนั้นก้าวเข้ามาในสังคมผู้สูงอายุแล้ว การทำเศรษฐกิจพอเพียงนั้นจึงเป็นทางเลือกอย่างหนึ่งสำหรับผู้สูงอายุอยากจะทำในช่วงบั้นปลายชีวิต เพราะจะทำให้อยู่อย่างสบายใจและไม่เบียดเบียนลูกหลาน รวมถึงมีความสุขในการใช้ชีวิตประจำวัน ท้ายที่สุดแล้วผู้วิจัยคาดหวังให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งยังสามารถสร้างประโยชน์แก่บุคคลรอบข้างและสังคมได้ต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.ศึกษาการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
- 2.เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
- 3.เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาในการดำรงชีวิตจากผู้สูงอายุ

3.คำถามงานวิจัย

- 1.การใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เป็นอย่างไร
- 2.ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์เป็นอย่างไร
- 3.แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาในการดำรงชีวิตจากผู้สูงอายุเป็นอย่างไร

4.แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร โดยเป็นผลจากการฝึกฝนเมื่อได้รับการเสริมแรง มิใช่เป็นผลจากการตอบสนองตามธรรมชาติที่เรียกว่า ปฏิกริยาสะท้อน การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเป็นผลจากการฝึกฝนและประสบการณ์ แต่มิใช่ผลจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ การเรียนรู้เป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละคนได้ประสบมา การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลได้พยายามปรับพฤติกรรมของตน เพื่อเข้ากับสภาพแวดล้อมตามสถานการณ์ต่าง ๆ จนสามารถบรรลุถึงเป้าหมายตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งไว้

ความหมายของการเรียนรู้

การเรียนรู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นผลจากการฝึกฝน และไม่อาจสังเกตได้โดยตรง แต่ทราบจากการกระทำที่เป็นผลจากการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ มีทั้งหมด 4 ประเภท คือ(Mednick, 1959)

1. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม(Behaviorism)
2. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยม(Cognitivism)
3. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม(Humanism)
4. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มผสมผสาน(Eclecticism)

ทฤษฎีรูปแบบของการเรียนรู้กลุ่มผสมผสานทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่ (Gagne)

กาเย่ (Gagne) เป็นนักจิตวิทยาและนักการศึกษาในกลุ่มผสมผสานระหว่างพฤติกรรมนิยมกับพุทธินิยม (Behavior Cognitivist) อาศัยทฤษฎีและหลักการที่หลากหลาย เนื่องจากความรู้มีหลายประเภท บางประเภทสามารถเข้าใจได้อย่างรวดเร็วไม่ต้องใช้ความคิดที่ลึกซึ้งบางประเภทมีความซับซ้อนมาก จำเป็นต้องใช้ความสามารถในขั้นสูง กาเย่ได้จัดชั้นการเรียนรู้ซึ่งเริ่มจากง่ายไปหายาก โดยผสมผสานทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม และพุทธินิยมเข้าด้วยกัน

หลักการที่สำคัญของงานเย สรุปลงนี้ (Gagne and Briggs,1974:121-136)

ทฤษฎีการเรียนรู้

งานเย (Gagne) ได้จัดประเภทของการเรียนรู้ เป็นลำดับขั้นจากง่ายไปหายากไว้ 8 ประเภท ดังนี้(Gagne and Briggs,1974:121-136)

1.1) การเรียนรู้สัญญาณ(signal-learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ อยู่ นอกเหนืออำนาจจิตใจ ไม่สามารถบังคับพฤติกรรมใหม่ให้เกิดขึ้นได้ การเรียนรู้แบบนี้เกิดจากการที่คนเรานำเอาลักษณะการตอบสนอง ที่มีอยู่แล้วมาสัมพันธ์กับสิ่งเร้าใหม่ที่มีความใกล้ชิดกับสิ่งเร้าเดิม 1.2) การเรียนรู้สิ่งเร้า-การตอบสนอง(stimulus-response)เป็นการ เรียนรู้เนื่องจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง แตกต่างจากการเรียนรู้สัญญาณ เพราะสามารถควบคุมพฤติกรรม ตนเองได้ แสดงพฤติกรรม เนื่องจากได้รับแรงเสริม 1.3) การเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง (chaining) เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองที่ต่อเนื่องกันตามลำดับ เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ การเคลื่อนไหว 1.4) การเชื่อมโยง ทางภาษา (verbal association) เป็นการเรียนรู้ในลักษณะคล้ายกับการเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง แต่เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการ ใช้ภาษา การเรียนรู้การรับสิ่งเร้า-การตอบสนอง เป็นพื้นฐานของกาเรียนรู้แบบต่อเนื่องและการเชื่อมโยงทางภาษา 1.5) การเรียนรู้ ความแตกต่าง (discrimination learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานสามารถมองเห็นความแตกต่างของสิ่งต่างๆ โดยเฉพาะความ แตกต่างตามลักษณะของวัตถุ

1.6) การเรียนรู้ความคิดรวบยอด (concept learning) เป็นการเรียนรู้ที่สามารถจัดกลุ่มสิ่งเร้าที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกัน โดยสามารถระบุลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันได้ พร้อมทั้งสามารถขยายความรู้ไปยังสิ่งอื่นที่นอกเหนือจากที่เคยเห็นมาก่อนได้ 1.7) การเรียนรู้กฎ (rule learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวมหรือเชื่อมโยงความคิดรวบยอดตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป และตั้งเป็น กฎเกณฑ์ขึ้น สามารถเรียนรู้กฎเกณฑ์จะช่วยให้สามารถนำการเรียนรู้นั้นไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆกันได้ 1.8) การเรียนรู้การแก้ปัญหา (problem solving) เป็นการเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหา โดยการนำกฎเกณฑ์ต่างๆ มาใช้ การเรียนรู้แบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดภายใน เป็นการนำกฎเกณฑ์ในขั้นสูงเพื่อการแก้ปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อน และสามารถนำกฎเกณฑ์ในการแก้ปัญหานี้ไปใช้กับสถานการณ์ที่ คล้ายคลึงกันได้

สมรรถภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ 5 ประการ ดังนี้(Gagne and Briggs,1974:121-136)

2.1) ความสามารถในการเรียนรู้ข้อเท็จจริง เป็นความสามารถในการเรียนรู้ข้อเท็จจริงต่างๆ โดยอาศัยความจำและ ความสามารถระลึกได้ 2.2) ทักษะทางสติปัญญา เป็นความสามารถในการใช้สมองคิดหาเหตุผล โดยใช้ข้อมูล ประสบการณ์ ความรู้ ความคิดในด้านต่างๆ นับตั้งแต่การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นทักษะง่ายๆไปสู่ทักษะที่ยากสลับซับซ้อนมากขึ้น ทักษะเขาวัวปัญญาที่ สำคัญที่ควรได้รับการฝึกคือ ความสามารถในการจำแนก (discrimination) ความสามารถในการคิดรวบยอดเป็นรูปธรรม (concrete concept) ความสามารถในการให้คำจำกัดความของความคิดรวบยอด (defined concept) ความสามารถในการเข้าใจกฎและใช้กฎ (rules) และความสามารถในการแก้ปัญหา (problem solving) 2.3) ทักษะในการคิด (cognitive strategies) เป็นความสามารถของ กระบวนการทำงานภายในสมองของมนุษย์ ซึ่งควบคุมการเรียนรู้ การเลือกรับรู้ การแปลความ และการดึงความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และประสบการณ์เดิมออกมาใช้ ผู้มียุทธศาสตร์ในการคิดสูง จะมีเทคนิค มีเคล็ดลับในการดึงความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และ ประสบการณ์เดิมออกมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาที่มีสถานการณ์ที่แตกต่างได้อย่างดี รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ 2.4) ทักษะการเคลื่อนไหว (motor skills) เป็นความสามารถ ความชำนาญในการปฏิบัติหรือการใช้อวัยวะส่วน ต่างๆของร่างกายในการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้ที่มีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดีนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกมาจะมีลักษณะรวดเร็ว คล่องแคล่ว และถูกต้องเหมาะสม 2.5)ทักษะ เจตคติเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นในการที่จะ เลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าว

ทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่ง ความพอเพียง นั้นก็คือ พอประมาณ มีเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอ นอกจากนี้ จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้ (สุเมธ,2542)

1. ความพอประมาณ คือ(สุเมธ,2542) ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป ไม่สุดโต่งเกินไป ขณะเดียวกันความพอดีนั้นก็จะต้องเป็นไปในลักษณะที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น และรู้ว่าสิ่งใดควรจ่ายออกไป และสิ่งใดควรรักษาไว้ โดยใช้การประมาณทั้งประมาณตน และประมาณสถานการณ์ ประมาณตนให้รู้ว่าตนเองต้องการอะไร มีความจำเป็นสำหรับตนมากแค่ไหน และในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ต้องทำอย่างไรถึงจะพอเพียงกับตนเอง หลายครั้งจากกระแสพระราชดำรัส กล่าวถึงสถานการณ์รอบด้านในสังคม เป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจถึงความพอดีของบุคคล องค์กร หรือสังคม เพราะฉะนั้นถ้าหากถามว่าความพอประมาณคือพอประมาณแค่ไหน ก็ต้องใช้ปัจจัยต่าง ๆ ให้รอบด้าน ทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยสิ่งแวดล้อม

2. ความมีเหตุผล คือ(สุเมธ,2542) การตัดสินใจให้อยู่ในระดับของความพอเพียงนั้น ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆอย่างรอบคอบ นอกจากนี้จะต้องพิจารณาจากเหตุ ปัจจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ (Expected Results) อย่างรอบคอบ

3. ภูมิคุ้มกัน คือ(สุเมธ,2542) การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยมี เงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้(สุเมธ,2542)

1. เงื่อนไขความรู้ คือ รู้เกี่ยวกับ วิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ ความรอบคอบนี้จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น พบว่ามีการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

นายสิลวัต ศรีสวัสดิ์(2552)ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร” ใช้วิธีการดำเนินการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการซักประวัติ การศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา ภาระหนี้สิน เขตที่พักอาศัยในกรุงเทพมหานคร ข่าวสารต่างๆที่ได้รับผ่านสื่อ จากการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร คือ อายุที่มากขึ้น เพราะเนื่องจากผู้ที่มีอายุมากขึ้นมักผ่านการตัดสินใจ ผ่านการใช้วิจารณญาณเพื่อไตร่ตรองสิ่งต่าง ๆ มากกว่าเดิม เมื่อได้รับรู้เรื่องราวหรือข้อมูลเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เท่ากันผู้ที่มีอายุมากกว่าสามารถนำประสบการณ์จากการใช้ชีวิตมาช่วยในกระบวนการรับรู้ได้มากกว่า จึงทำให้ประชาชนที่มีอายุมากกว่าจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า นอกจากนี้ยังรวมถึงลักษณะครอบครัว สถานะของการอยู่อาศัย ระยะเวลาในการอยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร

ธีระวัฒน์ จันทิก ,นทีทิพย์ อีวอำพันธ์(2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านหุบกระพง จังหวัดเพชรบุรี” ใช้วิธีการดำเนินการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ชาวบ้านให้หมู่บ้านหุบกระพง รวมถึงสังเกตการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้าน โดยชาวบ้านได้รับการเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนเพื่อมาใช้ในการประกอบอาชีพ ได้แก่ การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง การหัตถกรรมปานทอปักครนารายณ์ เป็นต้น

แคทรียา ศรสุทธานันท์, ธีระวัฒน์ จันทิก(2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การศึกษาความต้องการลดปัญหาสุขภาพเท้าในผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์รองเท้าสำหรับผู้สูงอายุ” ใช้วิธีการดำเนินการศึกษาดโดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยสำรวจภาคสนาม สัมภาษณ์และการสังเกต โดยพบว่า ปัญหาสุขภาพเท้าที่พบมากที่สุดในผู้สูงอายุ ได้แก่ รูปเท้าผิดปกติ นิ้วเท้าเกอู้งเท้าแบน อาการปวดเท้าและหนังเท้าหนาด้าน ทำให้ผู้สูงอายุบางส่วนพึงพอใจให้มีการออกแบบรองเท้าสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งลักษณะของรองเท้าจะปรับเปลี่ยนให้มีลักษณะและพื้นผิวที่เหมาะสมกับเท้าของผู้สูงอายุมากขึ้น

5.ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี” ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้กำหนดรายละเอียดการศึกษา ดังต่อไปนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมดในตำบลสามพระยา อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 491 คน ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในตำบลสามพระยา อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 คน ผู้สูงอายุที่ทำอาชีพเกษตรกรในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลสามพระยา อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. สมุดจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายภาพ
2. แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลจริงและตรงตามวัตถุประสงค์
3. คณะผู้วิจัย เป็นเครื่องมือที่สำคัญมากที่สุด ต้องเตรียมตัวในการรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษารายงานงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คัดเลือกคำถามในการสัมภาษณ์ ศึกษาความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเลือกพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยกำหนดพื้นที่การศึกษาแบบเจาะจง(Purpose Selective) คือ พื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี
2. การวางแผนระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน พ.ศ. 2560
3. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ คือ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ คือ ประกอบด้วย ผู้สูงอายุที่อาศัยในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี และ ผู้สูงอายุที่ทำเกษตรกรรม

วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ(Informal Interview) ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยแนวคำถามเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เตรียมแนวคำถามการสัมภาษณ์ในด้านข้อมูลทั่วไป เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลในภาพรวมและเป็นการเปิดโอกาสแก่ผู้ให้ข้อมูลหลักในการเล่าประสบการณ์

4. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ คือ การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความ หนังสือ รายงานวิชาการ ผลงานวิจัยและเว็บไซต์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำเศรษฐกิจพอเพียงในผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้กำหนดกรอบแนวทางการวิจัย การสรุปผล และวิเคราะห์ผลการวิจัย

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การแสวงหาความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกันโดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ดังนี้ (สุภางค์ จันทวานิช,2553)

1. ด้านข้อมูล
  - 1.1 ด้านเอกสาร ใช้การรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียว ที่มาจากแหล่งต่างกัน
  - 1.2 ด้านบุคคล ใช้การรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันจากบุคคลหลายคน ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อยู่ที่บ้านและผู้สูงอายุที่ยังทำงาน
2. ด้านผู้วิจัย ตรวจสอบว่าผู้วิจัยมีความอดทนอดกลั้นให้ข้อมูลหรือไม่ ให้ใช้ผู้วิจัยหลายคนแทนที่จะใช้คนเดียวในการสังเกต

3. ด้านทฤษฎี ได้ใช้ทฤษฎีตามที่กล่าวอ้างไว้ในวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นเครื่องตรวจสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก มาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน

ขั้นตอนที่1 การพิมพ์บทสัมภาษณ์ผู้วิจัยถอดเทปสัมภาษณ์แบบคำต่อคำและนำมาพิมพ์เป็นบทสัมภาษณ์ ด้วยโปรแกรมประมวลผลคำด้วยการพิมพ์รูปแบบตามที่นักวิจัยคุณภาพส่วนใหญ่ปฏิบัติ

ขั้นตอนที่2 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ตามหลักปรากฏการณ์วิทยา ขั้นตอนต่อไปนี้

การพรรณนาหรือบรรยาย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการถอดเทปสัมภาษณ์และอ่านบททวนซ้ำอย่างละเอียดรอบคอบ วิเคราะห์เนื้อหา ดีความ

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ได้นำเสนอในเชิงคุณภาพและนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

6. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และรายผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศึกษาการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

จากการศึกษาวิถีดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุในตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ชาวบ้านที่เป็นผู้สูงอายุ พบว่า ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีนั้นมีการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ในการประกอบอาชีพ การใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

“ส่วนใหญ่บ่ทำไร่ ทำสวน แล้วก็ปลูกพืชผักไว้กินเอง ถ้าเหลือก็ค่อยขายเป็นรายได้เสริม ประหยัดสตางค์ ไม่ต้องไปซื้อใคร” คุณสำอางค์

“ลุงใช้วิธีมีธัญส อุดออม เช่น ทำรายรับรายจ่าย การอยู่ได้ด้วยตนเองไม่ต้องกู้หนี้ยืมสินใคร นี่ก็เป็นเศรษฐกิจพอเพียงได้ ไม่ต้องทำอะไรทำสวน” ลุงสมศักดิ์

“ใช้เงินให้พอดี กินอยู่แบบพอดี ก็จะทำให้มีกินตลอด อยู่สบาย ไม่ลำบาก” คุณผวน

จากการศึกษาและสัมภาษณ์พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีความสอดคล้องตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ด้วยการปลูกผัก สร้างนิสัยรักการออม มีการทำบันทึกรายรับรายจ่าย ลดรายจ่าย ทำให้ตัวผู้วิจัยทราบว่าผู้สูงอายุ มักอยู่บ้าน และทำอะไรทำสวน ปลูกผัก ซึ่งการทำงานในภาคเกษตรกรรมเป็นอาชีพนั้น จำเป็นต้องมีร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากความเครียด

“ป่าจะไปทำไร่ทำสวนช่วงเช้าจนถึงเที่ยงก็ง่วงจะพักเพราะจะเหนื่อยและแดดเริ่มแรง” คุณนิภา

2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีความรู้และความเข้าใจอย่างมากเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่9สอนไว้ว่า ทุกคนชั้นสามารถอยู่แบบพอเพียงได้โดยใช้ หลัก3ห่วง2เงื่อนไข คือ พอประมาณ มีเหตุผล ภูมิคุ้มกัน เงื่อนไขก็คือความรู้กับคุณธรรม นอกจากนี้ยังมีหลัก3เองนั่นสำคัญที่สุดในการทำเศรษฐกิจพอเพียง

คือ ปลุกเอง กินเอง ขายเอง ความรู้ที่ได้เหล่านี้มาจากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายในพระราชดำริ จะช่วยชาวบ้านในการทำเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในด้านเกษตร ประมง ดิน เลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้บริษัทห้างร้านเริ่มใช้เศรษฐกิจพอเพียง โดยการลดต้นทุน เพื่อให้มีกำไรมากขึ้น และเศรษฐกิจพอเพียงยังช่วยให้สุขภาพแข็งแรงมากขึ้นเพราะห่างไกลจากสารเคมี เพราะหันมาใช้จุลินทรีย์ชีวภาพ พวกปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกแทน ”คุณสำรอง ได้กล่าวไว้

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ จะพบว่า ผู้สูงอายุมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง สามารถใช้เศรษฐกิจพอเพียงนั้นดำรงชีวิตได้ รวมถึงผู้สูงอายุยังเข้าใจถึงประโยชน์ของเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย นอกจากนี้เศรษฐกิจพอเพียงยังช่วยให้คนที่มีรายได้น้อยอยู่อย่างมีความสุขโดยไม่ต้องเปียดเบียนใครอีกด้วย

“เป็นคนรายได้น้อยการทำเศรษฐกิจพอเพียงนี้แหละจะทำให้เกิดผลดี ถ้าทำได้ก็จะมีชีวิตที่ดี สบายใจ”

คุณเนตรได้กล่าวไว้

3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาในการดำรงชีวิตจากผู้สูงอายุ

จากการศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากชาวบ้านที่เป็นผู้สูงอายุในพื้นที่สามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาในการดำรงชีวิต

“ถ้าอยากเริ่มปลูกผัก ก็ลองปลูกผักบนต้นกล้วยก่อน ปลูกผักอะไรก็ได้ ผักสวนครัวก็ได้ไว้ใช้กินเอง เพราะปลูกแรกๆจะยังไม่ชินกับการที่ต้องรดน้ำต้นไม้ทุกวัน ก็ปลูกบนต้นกล้วยนี้แหละ เพราะในลำต้นของต้นกล้วยนั้นมีน้ำหล่อเลี้ยงจะช่วยให้ผักที่เราปลูกเจริญเติบโตโดยไม่ต้องรดน้ำ” คุณผาสุก

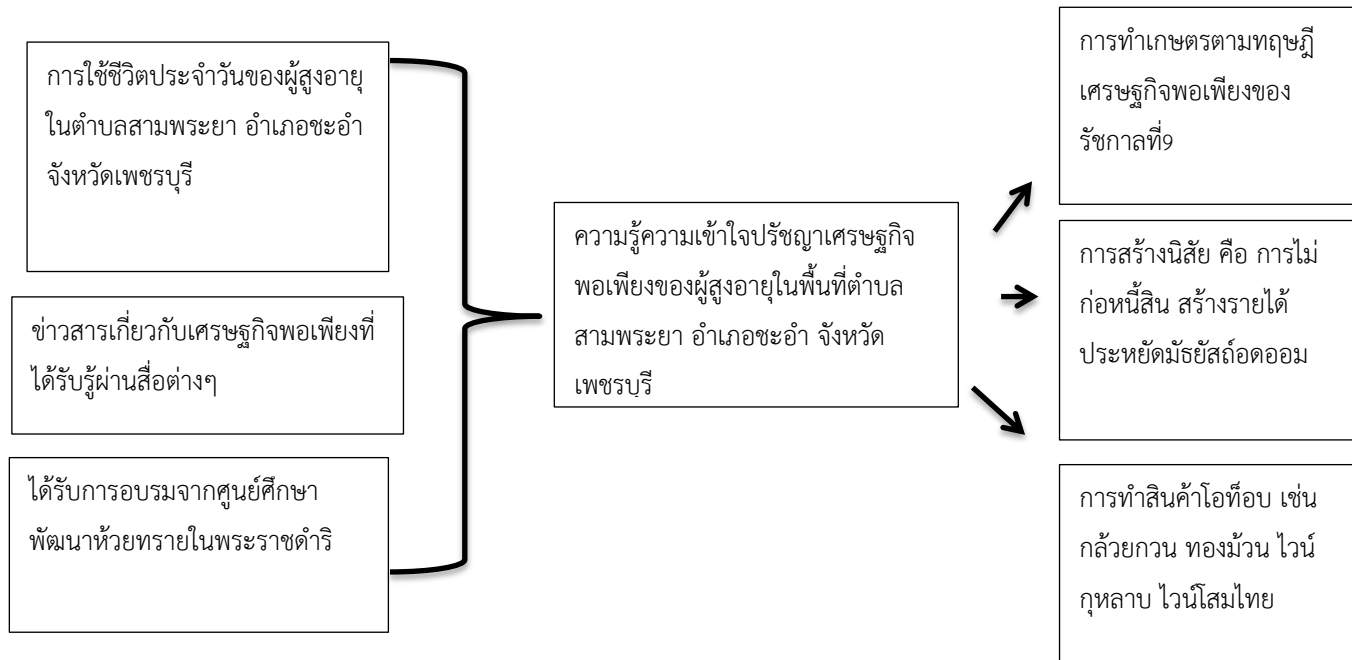
“หลัก3ห่วง ที่ควรนำมาใช้คือการมีภูมิคุ้มกันจากตัวเราเอง เช่น เรามีเงิน100บาท เก็บ50บาทไว้ใช้วันต่อไป หรือ ไม่ซื้อของฟุ่มเฟือย พอประมาณในการใช้เงิน”คุณสำรอง

จากการศึกษาและสัมภาษณ์ จะพบว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั้นสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยที่สามารถเริ่มจากตัวเอง การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำทางชีวิตนั้นจะส่งผลให้ทิศทางของชีวิตนั้นดีขึ้นแบบพอเพียง

7. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ตามวัตถุประสงค์นี้ ศึกษาการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา คือผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยานั้นมีการดำรงชีวิตตามเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้ว ทำให้เศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นที่คุ้นชินและเดินตามรอยได้ไม่ยาก ,เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุ ในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา คือชาวบ้านที่ ผู้สูงอายุในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลางไปจนถึงมาก และความมากน้อยของความรู้ความเข้าใจนั้นจะตามอายุ เช่น ถ้ามีอายุ80ปีขึ้นไป อาจมีการหลงลืมความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไป เป็นต้น,เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาในการดำรงชีวิตจากผู้สูงอายุ จากการศึกษผ่านการสัมภาษณ์กับผู้สูงอายุได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตได้มีความสุข ทั้งเรื่องการปลูกผักในต้นกล้วย การทำน้ำหมักขานอ้อย รวมถึงส่วนผสมในการทำน้ำหมักขานอ้อยจากพืชที่ไล่แมลงได้ เป็นต้น สรุปได้ว่าการดำเนินชีวิตของชาวบ้านผู้สูงอายุในตำบลสามพระยา ส่วนใหญ่ดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ในเรื่องการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพ ผู้สูงอายุได้นำเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน สร้างรายได้ เก็บออม ลดรายจ่าย และรวมถึงการสอนลูกหลานให้ใช้ชีวิตตามเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีความสอดคล้องกับโมเดลความคิดในการทำวิจัยดังกล่าวที่1

จากภาพโมเดลความคิดเชื่อมโยงจะเห็นว่าความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีนั้น มาจากการที่ผู้สูงอายุใช้ชีวิตประจำวันเพราะพื้นที่ในตำบลสามพระยานั้น ประชากรส่วนใหญ่นิยมยึดอาชีพเกษตรกร ทั้งทำไร่อะไรเชิงเดี่ยวและเกษตรเชิงผสมผสาน จึงไม่ยากที่จะเข้าใจและมีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และข่าวสารผ่านสื่อต่างๆในสังคมทั้งโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือแม้กระทั่งโลกอินเทอร์เน็ต รวมถึง ชาวบ้านผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะได้รับการอบรมความรู้จากศูนย์ศึกษาพัฒนาห้วยทราย ทำให้เกิดความรู้และความเข้าใจอย่างยิ่งยวด และผลที่ได้รับจากการเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ชาวบ้านผู้สูงอายุลงมือทำเศรษฐกิจพอเพียงตามทฤษฎีของรัชกาลที่9 และสร้างนิสัยให้อยู่อย่างพอเพียง และนำความรู้ที่ได้จากศูนย์ความรู้ที่นั่นมาสร้างอาชีพผ่านสินค้าโอท็อป เช่น กล้วยกวน ทองม้วน เป็นต้น

8. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า ชุมชนตำบลสามพระยานั้นเป็นตำบลที่ได้รับการพัฒนาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงค่อนข้างน้อย ชุมชนสามพระยาจึงต้องได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานราชการ ทำศูนย์ศึกษาในพื้นที่ตำบลสามพระยา เพื่อให้หน่วยงานจากที่อื่นเข้ามาศึกษาการทำเศรษฐกิจพอเพียง เพราะทางชุมชนสามพระยานั้นมีเกษตรกรดีเด่นจำนวนมาก เหมาะที่จะให้ความรู้กับบุคคลทั่วไป และหน่วยงานภาครัฐควรจัดทำสื่อการเรียนรู้ ผ่านช่องทางที่เป็นที่นิยมและเข้าถึงง่ายเพื่อเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูล

9. บรรณานุกรม

- (1) ทัศน ขัมมณี.(2550).ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.(พิมพ์ครั้งที่5)กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- (2) ธีระวัฒน์ จันทิก,นทีทิพย์ อังอำพันธ์. “การจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านหุบกะพง จังหวัดเพชรบุรี.” คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี,2557.

- (3)บุษบา มั่นฤกษ์. “การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม” คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,2556.
- (4)ศิวัต ศรีสวัสดิ์. “ความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพมหานคร” คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,2552.
- (5)สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2546).กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.กรุงเทพมหานคร:สำนักนายกรัฐมนตรี
- (6)สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ,กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.(2547).คู่มือส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุสำหรับบุคลากรสาธารณสุข.นนทบุรี:สำนักงานกิจการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- (7)สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2545).รายงานสำรวจประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย.กรุงเทพฯ:กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- (8)สุเมธ ตันติเวชกุล.(2542).การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริในวันพัฒนา.กรุงเทพฯ:กรมพัฒนาชุมชน
- (9)องค์การบริหารส่วนตำบลสามพระยา.(2555).บัญชีรายชื่อผู้สูงอายุ.เพชรบุรี:อัดสำเนา
- (10)อภิชัย พัฒนเสนและคณะ.(2550).สังเคราะห์องค์ความรู้เศรษฐกิจพอเพียง.พิมพ์ครั้งที่3.กรุงเทพฯ:สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย(สกว).
- (11)Avery, G.C. & Bergsteiner, H. (editors). (2016). Sufficiency Thinking: Thailand’s Gift to an Unsustainable World. Sydney: Allen & Unwin.
- (12)Gagne: R.M. and Briggs,L.J.1974.Principle of instruction design. New York, Holt Rinechart and Winston
- (13)Gagne, R.M.1997. The conditions of learning and theory of instruction. New York : Holt Rinchert and Winston
- (14)Mednick,S.A.(1962).The associative basic of the creative process. Phychological Review,69,220-232
- (15)Ubon Rajathanee University, (2007). Formulation and Evaluation of Sufficiency Economy Indicators and the Economic and Social Report on the National Performance in the Direction of Sufficiency Economy.Thailand